

Ersü Vehbi ve Çelebi Emanullah'ın, 657 sayılı Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna üç madde ile bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Bayındırlık Komisyonu raporu ile İktisat Komisyonu mütalâası (2/173)

22 . 12 . 1960

Yüksek Başkanlığa

«657 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir mtdde eklenmesine dair kanun teklifi» mizi gerekçesi ile birlikte sunuyoruz.

Gereken muamelenin yapılmasına müsaadelerinizi arz ederiz.

Ersü Vehbi

Çelebi Ecanullah

GEREKÇE

657 sayılı Kanunun Harita Genel Müdürlüğüne vermiş olduğu vazife ve salâhiyete istinaden memleket ölçüsünde harita alımı işlerinin bundan böyle bir elde toplanması ve harita alımının daha sıhhatli, ekonomik ve süratli olarak temini maksadiyle adı geçen kanunun, günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde bâzı maddelerinin değiştirilmesine zaruret hâsıl olmuştur.

657 sayılı Kanun bütün Bakınlıkların ve diğer Devlet müesseselerinin harita ihtiyaçlarının sağlanmasını Harita Genel Müdürlüğüne vazife olarak verdiği halde kanunda mevcut bir fıkranın tefsiri suretiyle şimdiye kadar birçok Bakanlıklar harita alımı işlerini kendileri yapmak yoluna gitmişlerdir. Bu suretle aynı konuda mükerrer tesisler kurulmuş, aynı bölgenin haritaları birbirinden habersiz olarak mükerreren yapılmış ve küçük işlere büyük meblâğlar yatırılmıştır.

Bundan başka birçok müesseseler harita ihtiyaçlarını ihale ile temin etmek yoluna gitmişlerdir.

Bu suretle yapılmış veya ihale edilmiş harita ve ölçme işleri çok defa lüzumlu hassasiyet ve evsafı sağlayamamış, ancak muayyen bir müessesenin ihtiyacını karşılamış olanlar da diğer müesseselere faydalı olamamıştır.

Şimdiye kadar Harita Genel Müdürlüğü memleket savunması için lüzumlu 1/25 000 ölçekli haritaların alımına mesaisinin büyük kısmını teksif etmiş olduğundan, muhtelif sahalardaki memleket kalkınmamız için diğer bakanlık ve Devlet müesseselerinin harita isteklerine tam mânâsıyla cevap verememiş; bu yüzden yukarda arz olunan şekilde diğer Devlet müesseseleri harita ihtiyaçları için kendileri harita alımı müesseseleri kurmak zorunda kalmışlardır.

Bugün yurdun savunması için lüzumlu 1/25 000 ölçekli haritalarımızın alımı işi 4 ilâ 8 sene içinde sayfa sayfa bitirilmek durumuna gelmiştir.

Durum böyle olunca Harita Genel Müdürlüğünün, mesaisinin daha çok kısmının bu müesseselerin ihtiyacına teksif etmesi tabii bir netice haline gelmiş ve Harita Genel Müdürlüğü harita koordinasyonu konusunda daha büyük külfetleri üzerine almak lüzumunu hissetmiştir.

Bu hal 1925 senesinde çıkarılan 657 sayılı Harita Müdiriyeti Umumiyesi Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi lüzumunu ortaya çıkarmıştır.

657 sayılı Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinde yapılacak değişikliklerle :

a) Yurdun savunması için lüzumlu haritalarla bütün diğer bakanlık ve Devlet müesseseleri ihtiyaçlarını karşılayacak teknik evsaf ve sıhhatte büyük ölçekli haritalar Harita Genel Müdürlüğüne yapılacaktır.

b) Harita alımı ile ilgili bakanlık ve Devlet müesseseleri ancak kendi meslekî ve fennî ihtiyaçları olan ölçme, aplikasyon ve mevzii, küçük çaptaki plânlar gibi 1/2 000 ve daha büyük ölçekli, klâsik metotla yerden yapılması uygun olan bünyevi işlerini kendileri yapabilecekler ve fotoğrametrik usullü bilûmum harita alımı işlerini tamamen Harita Genel Müdürlüğü ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne terk edeceklerdir.

c) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 6587 ve 6756 sayılı kanunlarla kadastro haritalarını alımına yetkili bulunduğundan gerek Harita Genel Müdürlüğü ve gerekse kendi teşkilâtı tarafından yapılacak standart tipte harita ve alınacak hava fotoğrafları üzerinde mülk sınırlarını tâyin ve tesbît ve bilûmum kadastro mesahaları üzerine kendi gücünün büyük bir kısmını teksîf edebilecektir.

Harita Genel Müdürlüğünün bu genel müdürlüğün harita ihtiyacına büyük ölçüde yardım etmesi suretiyle bugünkü durumda 100 senede dahi itmam edilmesi mümkün görülemeyen memleket kadastro işlerinin ortalama 20 ilâ 25 sene gibi kısa bir müddet içinde bitirilmesi mümkün olacaktır.

d) Harita Genel Müdürlüğü ile Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün yapacakları plân ve haritaların, istiyen dairenin ihtiyacına uyacak sıhhat dereceleri ve vasıfları bakanlıklararası harita işlerini koordine edecek bir plânlama kurulu tarafından tesbît edilecektir.

Bu hususların sağlanması için 657 sayılı Kanundan değiştirilmesi gereken maddeler aşağıya çıkarılmış. Bu maddelerin mahzurları ile bu mahzurları bertaraf edecek yeni şekilleri sırasıyla arz edilmiştir.

657 SAYILI KANUN :

Madde 4. — Harita Müdüriyeti Umumiyesi :

- a) Müdafaai memlekete muktazi bilûmum plân ve haritaların;
- b) Tapu Müdüriyeti Umumiyesine muktazi kadastro plânlarının;
- c) Nafia, Ziraat ve Ticaret vekâletlerine muktazi plân ve haritaların;
- d) Diğer vekâletlerle bilûmum devairi resmîyenin lüzum göstereceği haritaların ahîz ve tabî ile mükelleftir. Ancak; her hangi bir vekâlet veya daire kendi ihtiyacı meslekî ve fennîsinin istilzam ettiği mesaiyi bizzat ifa edebilirler.

Bu madde munhasıran Harita Genel Müdürlüğünün vazife ve salâhiyetini tâyin ve tesbît etmektedir. Bu maddenin a, c ve d fıkraları uyarınca Harita Genel Müdürlüğü uzun yıllar memleket savunması ve bütün bakanlıklar âcîl ihtiyaçlarını karşılamakta olan 1/25 000 memleket haritalarını ön plânda yapmak mecburiyetinde olduğundan büyük ölçekli haritalarla kadastro için lüzumlu haritaların alımına fazla mesai ayıramamıştır. Bundan dolayı; kanunun b fıkrasındaki Tapu Müdüriyeti Umumiyesine muktazi kadastro plân ve haritalarının alımı ve basımı Harita Genel Müdürlüğüne verilmiş bir vazife olduğu halde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 6587 ve 6756 sayılı kanunlarla mezkûr kadastro plân ve haritalarını fotoğrametrik usulle bizzat yapmak yetkisini almıştır. Buna rağmen Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütün memlekete lüzumlu kadastro haritalarını bugünkü teşkilâtı ile ancak yukarıda beyan olunan uzun bir zamanda itmam edeceği cihetle Harita Genel Müdürlüğünün yardımına şiddetle ihtiyaç duymaktadır. Yine bu maddenin son fıkrası ikinci bendi gereğince her bakanlık ve Devlet dairesi ihtiyacı olan her türlü haritaları bizzat yapabilmek yetkisine sahip bulunmaktadır. Bunun neticesi olarak bu dairelerden birçoğu kendi bünyelerinde büyük masraflara balığ olan harita alımı teşkilâtı kurmuşlar, kifayetsiz ve koordine siz plân ve programlarla birbirinden habersiz, aynı bölgenin haritalarını yalnız kendi ihtiyaçlarına uyacak evsafıta tekrar tekrar yapmışlardır.

Bu mahzurları ortadan kaldıracak ve ihtiyaçları karşılayacak surette 4 ncü madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 4. — Harita Genel Müdürlüğü :

- a) Yurdun savunması için lüzumlu bütün harita ve plânların,
- b) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile iş birliği yaparak adı geçen genel müdürlük için lüzumlu haritaların,

c) Bütün bakanlıklar ile diğer resmî dairelerin lüzum göstereceği haritaların,

Altıncı maddede gösterilen kurula tesbit edilen evsaf, zaman ve miktarda alımı ve basımı ile mükelleftir.

Ancak; bir bakanlık veya daire klâsik metotla yerden yapılması uygun olup meslekî ve teknik ihtiyacının gerektirdiği 1/2 000 ve daha büyük ölçekli haritaları yapabilir.

657 SAYILI KANUN :

Madde 6. — Harita Müdüriyeti Umumiyesinin her sene ifa edeceği hizmet ve ahsedeceği harita ve plânlar ile sair mesaii fennîyenin esasatı alâkadar devairi Hükümet ve makamâtı tarafından intihabedilecek murahhaslar ile Harita Müdürü Umumisi ve şubâtı müdiranından mürekkep bir heyet tarafından o sene bütçesinin Büyük Millet Meclisine sevkinden evvel Harita Müdürü Umumiyesinin daveti üzerine bilmüzakere tesbit olunur.

Bu madde Harita Genel Müdürlüğünün diğer bakanlık ve Devlet dairelerine her sene ifa edeceği hizmetler ve yapacağı haritaların esaslarının Harita Genel Müdürlüğü ile ilgili dairelerin temsilcilerinden mürekkep bir heyet tarafından tesbitini hedef tutmaktadır. Fakat;

1. Bu heyetin aldığı karar yalnız Harita Genel Müdürlüğü çalışmalarına şâmil olup bakanlıklarası Harita Koordinasyonunu sağlamaktan uzak bulunuyordu.

2. Heyete iştirak eden dairelerin temsilcileri kanunen yetkili mütehassıs ve mesul olmadıklarından yapılacak haritaların teknik evsaf ve esasatını müştereken tesbit etmek mümkün olamıyordu.

3. Hemen bütün Bakanlık ve Devlet daireleri çalışmaları harita ile birlikte kadastro işlerinin de yapılmasına ihtiyaç gösterdiği halde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü mesaisi bu kanunla aynı koordinasyon içerisinde alınamıyordu.

Bu mahzurları ortadan kaldırmak ve Bakanlıklarası harita koordinasyonunu tam mânasiyle sağlamak gayesiyle 6 ncı madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 6. — Harita Genel Müdürlüğünün yapacağı bütün işlerin miktarı ile bunların, istiyen dairenin ihtiyacına uygun teknik vasf ve esasları her yıl o sene bütçesinin Büyük Millet Meclisine sevkinden evvel ve bunun dışında ihtiyaç görülecek zamanlarda Harita Genel Müdürünün daveti üzerine ve onun başkanlığında toplanacak salâhiyetli ve mütehassıs temsilcilerle Harita Genel Müdürlüğünün ilgili temsilcilerinden müteşekkil. (Bakanlıklarası harita işlerini koordinasyon ve plânlama kurulu) nda görüşülerek tesbit olunur.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün yapacağı kadastral harita ve plânlarla identifikasyon işlerinin miktar, zaman, teknik evsaf ve esasları da bu kurul tarafından tesbit olunur.

Kurulun bütçe ve programla ilgili toplantılarında Devlet Plânlama Dairesinin temsilcileri de hazır bulunur.

Adı geçen kurulun kuruluşu, birer temsilci ile katılacak Bakanlık ve resmî dairelerin isimleri, kurulun çalışma esasları ile yapacağı işler; ilgili Devlet, Millî Savunma, Bayındırlık, Tarım ve İmar ve İskân Bakanlıkları tarafından müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit olunur.

Adı geçen kurula yukarıda belirtilen hususlar üzerinde alınan kararlar, Bakanlar Kurulunun tasdiğiyle kesinleşir.

Yıllık programı aksatmayacak program harici âcil ihtiyaçları karşılamakta ve lüzum göreceği işleri yapmakta Harita Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bütün Bakanlık ve resmî dairelerin harita istekleri her yıl en geç Ağustos ayına kadar Harita Genel Müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

Yılda en az iki defa yapılacak ilmi araştırma ve koordinasyon toplantılarına teknik üniversite ve yüksek okulların geodezi ve harita mütehassısları ile T. M. M. O. B. harita ve kadastro mühendislerinin temsilcileri de iştirak ederler.

657 sayılı Kanuna eklenen üç maddenin gerekçeleriyle, bu maddeler sırasıyla aşağıda verilmiştir :

657 sayılı Kanuna eklenen üç maddenin gerekçesi

657 sayılı Kanun : Millî Savunma Bakanlığı ve diğer bütün bakanlıklar ve resmî dairelerin harita ihtiyaçlarını karşılamak üzere Harita Genel Müdürlüğünü görevlendirmiştir.

Millî Savunma Bakanlığı içerisinde mütalâa edilen bütçesiyle Harita Genel Müdürlüğü uzun yıllar Millî Savunma ve diğer bakanlık ve resmî dairelerin etüt ve avanproje ihtiyaçlarına cevap veren 1 : 25,000 memleket haritalarını ön plânda almış ve 4 - 8 yıl içerisinde safha safha tamamlamak durumuna kadar getirmiştir. Bu meyanda Harita Genel Müdürlüğü diğer bakanlık ve resmî dairelerin çok âcil büyük ölçekli harita ihtiyaçlarını ilgili dairelerin personel, malzeme, alet ve araç gibi yardımlarıyla karşılamaya çalışmıştır.

Bugünkü çalışma gayretiyle memleket tapu ve kadastro işleri ancak yüz yıl içerisinde itmam edilebilecektir. Bu sebeple Harita Genel Müdürlüğü ileriki yıllarda Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne lüzumlu büyük ölçekli haritaları 657 sayılı Kanun gereğince yapmak zorundadır.

Bütün bakanlıklar ve resmî dairelerin, milyarlarca tutarındaki yatırımları haritasızlık yüzünden aylarca ve bazan yıllarca gecikmekte ve bu suretle memlekete milyonlarca zarar tevlietmektedir.

Yukarıki sebeplerle Millî Savunma ve diğer bütün bakanlık ve resmî dairelerin harita ihtiyaçlarını zamanında sağlamak maksadiyle Harita Genel Müdürlüğü ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bütçelerine haritaya ihtiyacı bulunan diğer bakanlık ve resmî dairelerin bütçelerinden lüzumu kadar paranın tertibedilmesi zaruridir.

Bu ihtiyaçlara cevap verecek olan bu ek kanun hükümleri yürürlüğe girdikten sonra Millî Savunma Bakanlığı hazerde ve seferde yurt savunmasını temin edebilmek için büyük kapasiteyi haiz bir Harita Genel Müdürlüğünü daimî olarak elinde tutmak zorunda olduğundan aynı teşkilâtı idame etmek üzere bütçesi yine Millî Savunma Bakanlığı dâhilinde tertibolunacaktır. Bununla beraber diğer bakanlıklarla resmî dairelerin bütün harita ihtiyaçları da Harita Genel Müdürlüğü tarafından karşılanacağından bu müessese şimdiye kadar olduğu gibi haritalarını kendileri yapmıyacaklar veya ihale etmiyeceklerdir. Bu cihetle programlarındaki harita ve kadastro ihtiyaçlarını karşılamak için bütçelerinde ayıracakları tahsisatı, bütçenin ihzârı sırasında, (Harita Genel Müdürlüğü bütçesine aktarılacak üzere) veya (Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bütçesine aktarılacak üzere) kayıtlarıyla ayrı ayrı tertiplerde göstereceklerdir. Bilâhara bu tahsisat aidiyetine göre ve adı geçen genel müdürlükler bütçelerine aktarılacaktır.

Mülhak bütçeli dairelerle hususi idare ve belediyelerin, İktisadi Devlet Teşekküllerinin ve sermayesinin yarısından fazlasına Devletin iştirak ettiği müesseselerin harita ve kadastro ihtiyaçları için Harita Genel Müdürlüğüne ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğüne yaptıracakları işlerin karşılığı da kanunda belirtildiği şekilde aidolduğu genel müdürlüğe aktrılacaktır.

Bu suretle Harita Genel Müdürlüğü diğer bakanlık, resmî daire ve müesseselere yapacağı işler için Millî Savunma Bakanlığına yük olmayacak, aynı zamanda bu işlerin artmasıyla mütenezip gelişme imkânlarını da sağlamış olacaktır. Bu kanun hükümleri yürürlüğe girmekle memleketin en büyük derdi ve ihtiyacı olan kadastro haritaları ve tapulama işleri yüz yıl gibi uzun bir devre verine 20 - 25 yıl gibi kısa bir zamanda halledilecek ve bütün bakanlıklar, resmi daireler ve diğer bütün müesseselerin yatırımları zamanında ve daha plânlı ve iktisadi olarak tahakkuk edeceğinden memleket her yıl milyonlarca lira kazanmış olacaktır.

Bu hususların sağlanması için :

Madde 2. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

Bakanlar Kurulunca tasdik olunan yıllık iş programlarının tahakkuku için Millî Savunma Bakanlığı ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçelerinden karşılanamıyan masraflar, harita ve kadastro talebinde bulunan bakanlıklar, resmî daire ve müesseselerce aşağıdaki şekilde sağlanır :

Genel bütçeli dairelerin programa dâhil harita ve kadastro ihtiyaçlarının gerektirdiği tahsisat, bütçelerin ihzârı sırasında, ayrı bir tertipte gösterilir. Bilâhara bu tahsisat, aidiyetine göre, Millî Savunma Bakanlığına Harita Genel Müdürlüğü veya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçelerinin ilgili tertiplerine aktarılır.

Katma bütçeli dairelerle diğer daire ve müesseselerin, harita ve kadastro işleri için Harita Genel Müdürlüğüne veya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne yaptıracakları işlere ait meblâğları, bir taraftan genel bütçenin çeşitli gelir faslına irat; mukabiline, işi alan dairenin bütçesinin sonunda açılacak özel tertiplere tahsisat kaydetmeye ve yıl sonunda kalan miktarları ertesi yıl bütçelerinde açılacak özel tertiplere aktarmaya Maliye Bakanlığı mezundur.

657 SAYILI KANUNA EKLENEN 3 NCÜ MADDENİN GEREKÇESİ

2 nci madde gerekçesinde sayılan bütün bakanlık ve resmî daireler dışında hususi müesseseler, şirketler ve eşhasın memleket kalkınmasına faydalı işleri ve projeleri için lüzumlu harita, plân, meşaha işleri ile harita konusu ile ilgili tersim ve basım işleri kapasitenin müsaadesi nispetinde sipariş almak suretiyle döner sermaye ile yapılması imkânlarının da Harita Genel Müdürlüğüne verilmesi faydalı mütalâa edilmiştir.

İstikbalde kapasite ve imkânlar müsaade ettiği takdirde dış memleketlerden de bu döner sermaye ile sipariş alınması düşünülebilir.

Bu hususları sağlamak için :

Madde 3. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

Harita Genel Müdürlüğüne, Millî Savunma Bakanlığına lüzum görüldüğü takdirde bir milyon liraya kadar bu bakanlık bütçesinden mütedavil sermaye tahsis olunur.

Bu mütedavil sermayeye, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde açılacak bir fasıldan ödenir.

Bu suretle tesis olunacak mütedavil sermaye 7356 sayılı Kanunun hükümleri dairesinde idare, muhakabe ve tedvir olunur.

657 SAYILI KANUNA EKLENEN 4 NCÜ MADDENİN GEREKÇESİ

1925 yılında kabul edilen 657 sayılı Kanunla harita teknik personelinin durumu takdir edilmiş ve bunlara bir tazminat verilmesine dair aşağıdaki madde kabul edilmiştir :

Madde 7. — Harita Müdiriyyeti Umumiyesi memurini fenniyesine derecei ihtisaslarına nazaran ve yevmiye hesabıyla bir tazminat verilir.

İşbu tazminatın miktarı kadro ile tesbit olunur.

Bu tazminat 1954 senesine kadar verilmiş fakat 1954 yılında 6245 sayılı Kanunun 63 ncü maddesiyle bu madde kaldırılmıştır.

Halbuki haritacılık, her sahasında ilmî, maddî, mânevi zorlukları olan ve ihtisas isteyen bir meslektir.

Bu maddede bir muvazene unsuru ile. Maddenin kaldırılması bu muvazeneyi bozmuş ve meslek boşalmaya başlamıştır.

Mütehassıs personelin yarıya yakın kısmı kaybedilmiştir. Mesleke yeni katılan subaylarda da ordu saflarına kayma temayülü kuvvetlenmektedir.

Harita Genel Müdürlüğünde nirengi, gravimetri, manyetik, astronomi, havadan fotoğraf alımı, foto laboratuvar işleri, fotogrametri, topografi, kartografik tersim, fotomekanik ve basın işlerinde yetişmiş personele büyük ölçüde ihtiyaç vardır. Çeşitli ilim, sanat ve teknik sahalarında yetiştirme için uzun bir zamana ihtiyaç bulunmaktadır. Bu personel ancak bu uzun devreyi mütaakıp verimli ve faydalı olabilmektedir.

657 sayılı Kanunun eski 7 nci maddesinin kaldırılmasından sonra Harita Genel Müdürlüğünden ayrılan yetişmiş ve verimli personelin yerleri, çok daha fazla para verilmek suretiyle, kıfayetsiz, acemi ve verimsiz personelle doldurulmak mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Harita personeline bulunması lüzumlu vasıflar şunlardır :

a) Yaptığı işlerin her zaman ve her an kontrolunun mümkün olmaması dolayısıyla kuvvetli bir meslek disiplini, vicdani mesuliyet ve vazife şuuru; güzel sanat görüş ve kabiliyeti, çok ince işlere sürekli bir dikkat ve itina'yı mümkün kılacak sabır ve tahammül.

b) Modern tekniğin süratle tekâmülünü takibedebilmek için lüzumlu ilmî kıfayet ve iktidar.

NETİCE :

Büyük bilgi, itina ve titizlikle zincirleme hazırlanagelmekte olan bir iş her hangi bir safhasında acemi bir elden geçerse bütün sıhhat ve nefaset heder olur.

Bu sebeplerle; resmî hattâ hususi hayatının büyük kısmını mesleğine vakfetmek mecburiyetinde olan harita personeline işine candan bağlı bir hale getirmek kaçınılmaz bir zarurettir.

Harita teknik personelinin ve teknik işlerinin durumu, hususiyetleri ve zorlukları ilişik mufassal gerekçede etraflı şekilde izah edilmiştir.

Bütün bu hususlar göz önüne alınarak :

Madde 4. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

Harita Genel Müdürlüğü harita işleri teknik personeline emekliliğe esas teşkil eden maaşları tutarının :

a) Yüksek tahsil görmüş olanlara % 50 si,

b) Yüksek tahsil görmemiş olanlara % 30 u nispetinde zam verilir.

Bu yıpranma ve ihtisas zammı :

a) Harita subay ve astsubaylarına Harita Okulunu bitirerek teknik şubelerdeki resmî görevlerine başlamalarından itibaren verilir.

b) Harita subaylarına teknik şubelerdeki görevlerinde 10, astsubaylarına 15 senelik bir müddeti doldurmadan başka işlerde görevlendirildikleri takdirde bu hizmetlerinde ihtisas ve yıpranma zammı verilmez.

c) Sivil personele, teknik personel evsafını ittihaz ettikleri teknik şubelerince tasdik edildikten sonra; teknik işlerde çalıştıkları müddetçe verilir.

Bu maddeye göre bütçeye yılda takriben 1 354 980 lira yüklenmiş olacaktır.

Buna mukabil harita koordinasyonunda bütçeye tedricen yılda 5 000 000 liraya kadar bir tasarruf sağlanacak ve ayrıca, bütün Devlet müesseselerince kalkınmamız için yapılan milyarlarca liralık yatırımların bir an önce tahakkuku ile memlekete hudutsuz kazanç temin edilmiş olacaktır.

657 sayılı Kanuna eklenen geçici madde hakkında gerekçe :

657 sayılı Kanunun bugünkü tatbikatına göre bâzı Devlet müesseselerinin âcil harita ihtiyaçlarını karşılamak maksadiyle tedarik etmiş oldukları harita alımına ait aletler Harita Genel Müdürlüğünde kurulmuş ve bugüne kadar bu müessesece çalıştırılmış bulunmaktadır.

Kanunda yapılan değişiklikler yürürlüğe girdikten sonra, bütün fotogrametrik harita alımı işleri Harita Genel Müdürlüğünde toplanacağından esasen yıllardan beri burada serviste bulunan bu aletlerin Harita Genel Müdürlüğüne intikali gerekmektedir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden başka diğer bâzı Devlet müesseseleri aynı maksat ve gaye ile yeni tedarik etmiş bulundukları fotogrametri kıymetlendirme aletleri ve hava kameralarının da Harita Genel Müdürlüğüne intikal etmesi gerekmektedir.

Fotogrametrik harita alımına ait bütün işleri Harita Genel Müdürlüğü ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü yürüteceklerinden yukarda bahsedilen durumdaki alet ve teçhizat konusu aynen Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü için de tatbik edilmesi uygun görülmektedir. Bu hususların sağlanması için :

Madde 5. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden başka bakanlıklar ve resmî dairelerdeki, kendi bünyevi işleri için lüzumlu olanlar hariç, fotogrametri işlerine ait bütün aletler tekml teçhizatı ile birlikte Harita Genel Müdürlüğüne intikal eder.

657 sayılı Kanun birçok Bakanlık ve Devlet müesseselerini yakından ilgilendirdiğinden bu kanunda yapılacak değişiklik ve eklenecek maddeler hususunda ilgili genel müdürler veya yetkili temsilcilerinin iştiraki ile mütaaddit toplantılar yapılmış ve görüş birliği ile harita koordinasyonu konusunda aşağıdaki kararlar alınmıştır.

20 Ekim 1960

KARAR

1. Başbakanlık emirleri gereğince, harita alımı ve harita alımına yararlı geodetik ve fotogrametrik faaliyetleri yürütmekte olan Devlet teşkilâtı arasında bir koordinasyon sağlamak ve 657 sayılı Kanunda da yazılı olduğu şekilde kendi meslekî faaliyetleri dışında kalan, harita alımı ile ilgili çalışmaları bir araya toplamak ve bu suretle haritaya ihtiyacı olan bütün Devlet müesseselerinin isteklerinin büyük bir kısmına cevap verebilecek standart bir tipte muntazam ve büyük ölçekli haritaların bir intikal devresi kabul edilmesi ve Harita Genel Müdürlüğü tarafından ihzar edilmesi suretiyle ekonomik ve sıhhatli bir randımanın sağlanması.

2. Memleket harita alımı işlerine program ve teknik koordinasyon bakımından 657 sayılı Harita Genel Müdürlüğü Kanunu bütün şumulü ile tatbik etmek amacı ile bir an evvel çalışmalara başlanması.

3. 20 Ekim 1960 günü Harita Genel Müdürlüğünde yapılan toplantıda prensibolarak karar altına alınmış olup mütaakıp toplantıların gündemini hazırlamak için Harita Genel Müdürlüğünce lüzumlu M. S. Bakanlığının 30 Eylül 1960 gün ve PLK : 3925 - 2 - 60 PL sayılı yazıları ile istenmiş olan bilgilerin 7 Kasım 1960 gününe kadar Harita Genel Müdürlüğüne gönderilmesine, alınacak bu bilgilerin incelenmesini mütaakıp Harita Genel Müdürlüğünce bundan sonraki toplantı gününün tesbit edilerek ilgili Genel Müdürlüklere bildirilmesine karar verildi.

Harita Gn. Md. Tapu ve Kadastro Gn. Md. D. S. İ. Gn. Md. Orman Gn. Md.

E. İ. E. İ. Gn. Md. M. T. A. Enstitüsü Gn. Md.

İmar ve İskân Bakanlığı
Plânlama ve İmar Gn. Md.

KARAR

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi 8 . 10 . 1960 gün ve 113 - 9/2441, 2442 sayılı emirleri ile, 657 sayılı Kanunun Harita Genel Müdürlüğüne vermiş olduğu salâhiyete istinaden memleket ölçüsünde harita alımı işlerinin bundan böyle bir elde toplanması ile ilgili çalışmalar için, alâkalı bakanlık ve genel müdürlüklerin 20 Ekim 1960 tarihinde Harita Genel Müdürlüğünde yapmış oldukları toplantıyı mütaakıp prensip kararına varılmış idi.

Bu karardan sonra 20 Ekim 1960 ilâ 6 Aralık 1960 tarihleri arasında yapılmış olan 6 ana ve 3 su komisyon toplantılarını mütaakıp; harita koordinasyonu ile alâkalı ve ekli olarak «657 sayılı Harita Genel Müdürlüğü Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve kanuna geçici bir madde ek-

lenmesine dair kanun» tasarısı komisyonca hazırlanmış ve Başbakanlığa arz edilmek üzere 6 Aralık 1960 günü Millî Birlik Komitesi Bayındırlık Komisyonunda yapılan toplantıda karara bağlanmıştır.

Komisyon Başkanı
Vehbi Ersü

Devlet Bakanı
Nâsır Zeytinoğlu

Tapu ve Kadastro Gn. Md. Harita Genel Müdürü
İzzet Beltan
Tuğg.
Eşref Akıncı

D. S. İ. Genel Müdürü Y. Karayolları Gn. Md. Y. Orman Genel Md. Muav. E. İ. E. İ. Gn. Drk.
Um. Md. Muavini *Şevki Şentürk* *Cahit Akalın* *İbrahim Deriner*
Nejat Erdemgil

M. T. A. Enst. Gn. Drk.
Sadrettin Alpan

İmar ve İskân Bak.
Plânlama ve İmar
Gn. Md. Y.
Celâl Söngü

Toprak ve İskân Um. Md.
Necati Turgay

Devlet Plânlama
Dairesi Üyesi

Bakanlıklararası harita koordinasyonunun bugünkü durumu ile bu konudaki tasarı kanuni hüviyet aldıktan sonra alacağı şekil ekli şemalarda gösterilmiştir.

657 sayılı Kanunun 7 nci maddesi hakkında mufassal gerekçe aşağıda verilmiştir.

1860 yılında Erkânıharbiye Dairesi Harita Şubesinin teşekkülü ile faaliyete başlayan ve ilk şeklini 1909 yılında alan Harita Genel Müdürlüğünün 100 senelik bir tarihi ve tekâmülü vardır.

1925 yılında 657 sayılı Harita Müdüriyeti Umumiyesi Kanunu ile son şeklini almış ve memleket müdafaası için lüzumlu harita ve plânlarla bütün bakanlık ve resmî dairelerin ihtiyacı için lüzumlu plân ve haritaların ihzârı vazifesi kendisine verilmiştir. Klâsik metotla işe başlamış ve haritacılığın tekâmülü ile modern alet ve vasıtalarla teçhiz edilerek 1933 yılında Havai Fotoğrametri metodunun tatbikına geçilmiştir.

Bütün yurdun 1 : 200 000 ölçekli haritası, birinci derece nirengi şebekesi, birinci derece nivelman şebekesi tamamlanmış, önümüzdeki yıllarda 1 : 25 000 ölçekli haritalarımızla bitirilmek üzere dir. Bu birçok ileri memleketlerde bile henüz başarılmamış bir iş tir.

657 sayılı Kanunun Harita Genel Müdürlüğüne verdiği vazife ve salâhiyetle Harita Genel Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü hariç bütün Devlet müesseselerinin harita ihtiyaçlarını sağlamayı üzerine alacaktır.

Memleket savunması,
Millî ekonominin gelişmesi,
Orman ve araziden faydalanma,
Maden, petrol araştırılması, işletilmesi,
Sulama ve kurutma işleri,
Şehirlerin imarı,
Emniyetli Deniz ve Hava seferleri,

İşlerini başarmak için Millî Savunma Bakanlığı, Orman Umum Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Elektrik İşleri Etüt İşleri Genel Direktörlüğü, İmar ve İskân Bakanlığı, Plânlama ve İmar Genel Müdürlüğü her gün artan ihtiyaçlarıyla Harita Genel Müdürlüğünün hizmetini beklemektedir.

Harita Genel Müdürlüğü senelerce yerleşmiş tecrübesi ve askerî bir müessese oluşunun verdiği imkânlarla memlekette en ucuz, en sıhhatli ve en süratli harita alımını başardığını ispat etmiştir. Bundan sonra ise daha büyük işler başarmak durumundadır.

Yalnız; Harita Genel Müdürlüğü teknik personeline 657 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle verilmesi lüzumlu görülen tazminatın sâkıt iktidar tarafından incelenmeden, hattâ üzerinde hiç düşünülmeden kaldırılması üzerine Genel Müdürlük büyük personel kayıplarına uğramış, en tecrü-

beli, en verimli teknik personelin mühim bir kısmını yabancı memleketlere, yabancı şirketlere, hususi teşebbüs veya diğer devlet dairelerine kaçırmıştır.

Halbuki, Harita Genel Müdürlüğündeki teknik personelin müktesep olmaları gereken vasıflar diğer teknik işlere nazaran çok daha fazladır, çalışma tarzları da yorucu ve yıpratıcıdır. Çok pahalı alet, malzeme, tayyare, tesisat ve sairinin yatırıldığı bu işin semeresini bu teknik personel vermekte ve bu teknik işlerde gerekli sıhhat, kalite ve sürat bu personelin uzun tecrübe, bilgi, fitri kabiliyet, heves ve gayretine bağlıdır. Harita Genel Müdürlüğünde haritanın meydana getirilmesi için arazide yapılmakta olan işler, baz mesahası, astronomi, geodezi, nivelman, tâli derece nirengi, topoğrafik bütünleme, manyetik, grametrik ve ölçmeleri çok geniş nazari ve tatbiki bilgi ve tecrübeyi, titiz bir meslek disiplini, büyük dikkat ve itinadan başka meşakkat ve mahuriyete katlanma ve yorgunluğa tahammül edebilmeyi gerektiren hem teknik, hem de ağır işlerdir.

Yurdun en ücra, yolsuz, köysüz yerlerine kadar dağılan harita ekipleri yağmurda, karda veya kırgın güneşte, en çorak en sarp ayak basmamış her yere girmek, havada titreşim başlamadan rasatını bitirmek gayesi ile gün ışımadan dağ başına ulaşmak için gece saat ikide kalkmak, akşam rasat saatleri sonunda karargâhına dönüp ertesi günü istasyon değiştirebilmek için de gece geç saatlere kadar üçgen kapatıp rasat değerlerini kontrol etmek suretiyle günde en az on iki saat çalışmak; günde 30 kilometre, 40 kilometre yürümek; gereği gibi beslenememek, istirahat edememek zorundadır.

Bu çalışma, yorucu olduğu kadar yıpratıcıdır.

Harita subayı her sene altı ay arazide çalışır, ailesini götürmek zorundadır. Aile harcırahı verilmez, Ankara'da da bir evi, ekip merkezinde bir evi dağ başında bir çadırı, ayrı birer masraf yuvasıdır. Aile hayatı zor, maddi ve mânevi sıkıntılar içindedir.

Arazi dönüşünde merkezdeki kış mesaisinde hesap ve muvazeneler yapılır. Çok uzun muameleyi gerektiren bu muvazene hesaplarında yapılacak ufak bir dikkatsizlik, neden sonra neticenin hatası ile meydana çıkar ki, yapılan hesapların yeniden tetkik ve tekrarını icabettirerek, aylarca süren mesainin heder olmasını intacedebilir.

Bu hususta; personelin bilgili, dikkatli, tecrübeli ve alışık olmasını zaruri kılmaktadır.

Harita subaylarına, bilgi ve tecrübeleri arttıkça yükselen 4 ncü, 3 ncü, 2 ve 1 ncı sınıf ve posta kumandanı gibi fen dereceleri ve bunlara tekabül eden derece derece tazminat tanımakta idi. Bu statü değiştirilerek 657 sayılı Kanunun sağladığı haklar kaldırılmış ve yerine Harcırah Kanununda 50 ncı madde ile kifayetsiz ve zaten verilmesi gereken seyahat yevmiyesinden bile daha az bir harcırah yevmiyesi konulmuştu. Meslekî kabiliyet, çekilen meşakkat ve yapılan masraflarla kıyaslanamayan bu durum, en tecrübeli ve güzide elemanların mesleklerini terk edip başka yerlere gitmelerini intacetmiştir.

Fotogrametri personeli, nazari ve ameli bilgi, uzun bir tecrübe, fizyolojik ve fitri kabiliyet sahibi olmadıkça başarı kazanamaz. İyi fotogrametri elemanı, iyi seçme, uzun bir tecrübe, titiz bir eleme, devamlı bir öğretim ve eğitimle yetişir.

Fotogrametri işlerimizin, yetişkin bir hava ekibi, foto lâboratuvar personeli fopltân ve stereoskopik kıymetlendirme operatörleri, havai nirengi işlerini yapacak personele ihtiyacı vardır. Elektronik makinalar ve radara varıncaya kadar çeşitli hassas alet ve malzeme; bunlara tatbik edilecek mütemadiyen ilerliyen teknik bilgi ve usullere vâkıf, yenilikleri yakından takibeden bilgili bir kadroya ihtiyacı vardır. İyi bir operatör olabilmek için keskin bir stereoskopik görüş kabiliyeti, uzun bir tecrübe ile elde edilebilecek foto enterpretasyon (fotoğraftaki en güç seçilebilen bütün teferruatı tanıyabilmek) bilgi ve melekesi, 1/100 milimetre incelikte ölçebilme dikkat ve kabiliyeti, altı saat devamlı bu dikkati azaltmamak sabır ve tahammülü, topoğrafik tabiat kanunlarına vuküfla beraber güzel sanat görüş ve kabiliyetine sahibolmak gerekir.

Buna ilâveten çalışma tarzı yorucu ve yıpratıcıdır, sinir bozucudur. Arkadan ışılandırılmış fotoğraflara bakarak altı saat devamlı dikkat ve fikir yorgunluğu ile beraber eğreti ve gayet rahatsız oturuş zaviyesinde gözler okülere dayalı, iki eli ve iki ayağı ile mütemadiyen süratle ve dikkatle hareket etmek operatörü altı saatlik devamlı çalışma sonunda bitkin ve yorgun düşürür.

Bu çalışma karanlık salonlarda, temiz hava ve güneş ışığından mahrum bir günün diğerine uymayan, bir gün çok erken başlayan bir gün çok geç biten ekip çalışmaları halinde yapılır. Yemek, uyku zamanları ve gece hayatı anormaldir.

Meslekî bilgi ihtiyacı o kadar geniştir ki, geodeziden elektroniğe kadar öğrenmek, gelişen her yeni usul, alet ve malzemeyi görmek, tanımak ve tatbik edebilmek için hazırlıklı bulunmak, nazari bilgisi tam olarak bunları yakından takibetmek zorundadır.

657 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile verilen tazminatın sâkit iktidarcı kaldırılması titizlikle yetiştirilmiş fotoğrametri kadrosuna büyük bir darbe vurmıştır.

Klasik topoğrafik usullê arazide bir ayda yapılamıyan işi iki günde yapan bu personelin Amerika'ya, Almanya'ya, yabancı şirketlere, hususi teşebbüs ve diğer devlet müesseselerine olmak üzere yüzde kırkı ayrılmış ve kaybedilmiştir.

Yukarda arz edilen evsafa elemanı seçmek, yetiştirmek ve yetmiş elemanın veriminden faydalanabilmek; en kabiliyetlilerinin yetistikten sonra maddi imkânsızlıktan ayrılma larını önleyebilmek için bu işi iltifat görür bir meslek haline getirmek zaruret halini almıştır.

Kartoğrafik tersim fotomekanik ve basım personelinin, meslekin hassasiyet ve inceliği ile mütenasip bir kabiliyet bilgi ve tecrübeyi haiz bulunmaları lâzımdır.

Bütün bu itinalı faaliyetlerle hazırlanan haritalar kartoğrafya grubunda son şeklini alır, basılacak, renklere göre, haritalar yeniden tersim edilir. İnsan elinden çıktığına inanılmıyacak derecede düzgün çizgilerle tersim etmek büyük bir hüner, meleke ve bilgi işidir. Bu personel ilk önce tersim, resim, yazı, dikkat ve moral testleriyle seçilerek bundan sonra üç ay saat ücretli olarak çalıştırılıp kabiliyet inkişafı denemesine tâbi tutulurlar. Yalnız kabiliyeti görülenler memur namzedi olarak alınıp uzun bir müddet eğitime tâbi tutulurlar. Bu elemanlara normal iş vermek bundan sonra mümkün olmaktadır.

Yetişme süresi uzun, işler monotonudur. Monoton işte mütemâdi dikkatle sürekli çalışmak büyük bir cehd ve nefse cebir işidir. Parlak kuşe üzerinde veya alttan ışıklandırılmış plâstik satırlar üzerinde kazıma suretiyle çalışmak göz yorucu ve moral bozucudur.

Tersim işlerinde başarı, tahsilden ziyade istidada bağlı olduğundan yapılan sınavlarda tahsili az olanların kazanmaları mümkündür. Hattâ kartograf ve desinatörlerin ekseriyetini böyleleri teşkil etmektedir. Tahsil durumuna göre maaş alan bu büyük ekseriyetin eline pek az para geçmektedir.

Yetişmeleri uzun senelere bağlı bu kartoğraf ve desinatörlerden kabiliyet ve kapasitesi yüksek olanlar hususi teşebbüs ve diğer müesseseler tarafından kapışılmaktadır.

İşlerin değeri nispetinde alâka görmiyen bu personel, maaş kaygısı ile ya meslekî kabiliyetlerini hususi hayatlarında gece yarılarna kadar çalışmak suretiyle kullanmakta ve binnetice resmî işlerinde kalite ve kapasiteleri düşmekte veya başka müesseselere ayrılmaktadırlar.

Bu suretle yetişmiş personeli meslekine bağlamak ve veriminden istifade etmek için esirgenen paranın çok daha fazlası hiçbir iş yapmadan uzun zaman yetişmeye tâbi tutulan personele sarf edilmektedir.

Fotomekanik personeli kartoğrafya işleriyle sıkı bir iş birliği halinde lâboratuvar, kamara, proses (metal kalıp hazırlama), hassas negatif ve plâstik negatiflerle çalışma işlerinde ayrı ayrı yetiştirilmiş ve uzun tecrübe ile ihtisas sahibi olmuşlardır.

Çalışmaları hem haritaların sıhhat dereceleriyle mütenasip büyük bir dikkat ve titizliği gerektirmekte hem de karanlık lâbortuvarlarda ferri siyanür, amonyak, muhtelif asitler gibi birçok zehirli, pis kokulu maddeler veya kimyevi muamelelerden intişar eden zararlı gazlar içinde yapılmaktadır.

Basım işleri modern ofset makinalarında, en ileri teknik bilgilerle mücehhez olan personel tarafından, harita ölçeğine uygun, deformasyonu olmıyan, her renk basımın muntazaman birbirine intibakını sağlıyan üstün bir seviyede yapılmaktadır. Bu çalışmalar için kifayyetli bir eleman ancak uzun zaman gerekli nitelikleri iktisabetmektedir.

Ofset personeli basım salonundaki bütün ofset makinalarında kullanılan muhtelif sentetik maddelerin buharlaşması ve kimyevi maddelerin metal kalıplar üzerindeki kimyevi tesirinden intişar eden zararlı gazların etkisi altında çalışmaktadırlar. Bu personel, fotomekanik personeli zehirli gazların tesiri altında bulunan personele dair 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin (d) fıkrası hükümlerinden de faydalanmaktadırlar. Personel masraflarına kıyasla çok daha pahalı olan fotomekanik malzeme ve kimyevi maddelerinin acemi ellerle bozulup ziyan edilmesini önlemek, yine modern ofset baskı makinalarını, büyük fedakârlıklarla ithal edilmiş gayet pahalı bu cihazları, bilgili ve tecrübeli ellere teslim etmek maddi tasarruf ve millî serveti korumak bakımından da çok önemlidir. Batılı memleketlerde bu personele munzam ücretler esirgenmemektedir.

Harita Genel Müdürlüğünde :

- a) Arazi çalışmalarında, mütehasıs subay ve astsubaylar,
- b) Fotogrametri çalışmalarında, mütehasıs subaylar ve sivil personel,
- c) Kartografik tersim, fotomekanik ve basın işlerinde, başlarında mütehasıs subaylar olmak üzere astsubaylar ve sivil personel çalıştırılmaktadır.

Harita astsubayları, Harita Astsubay Okulundan mezun olarak Harita Genel Müdürlüğündeki muhtelif branşlarında mütehasıs harita subayları tarafından yetiştirilir.

Sivil personel için bir okul olmayıp bu personel de branşlarına göre yine mütehasıs subaylar tarafından yetiştirilirler. Harita subayları Harb Okulu, sınıf okulu, Haritacılık Okulunu bitirerek, bilhassa meslek içerisinde fiilen yetişirler. Bütün ilmî ve teknik işleri fiilen yapar ve yürütürler. Harita Genel Müdürlüğünün tarihinde, tekâmülün ve şimdiye kadar başarılan işlerin şeref ve iftiharını taşırlar. Başardıkları işlerle ilmî ve teknik evsaf ve kabiliyetleri meydandadır.

Yukarda durumları arz edilen harita subaylarından 657 sayılı Harita Müdüriyeti Umumiyesi Kanununun 7 nci maddesi ile Harita Genel Müdürlüğü teknik personeline verilmekte olan tazminatın kaldırılması üzerine Geodezi subaylarının yüzde 30 u, fotogrametri subaylarının yüzde 40 ı, sivil personelden kartografik tersim ve desinatörlerin yüzde 34 ü mesleklerinden ayrılarak Amerika, Almanya, yabancı şirketler, hususi teşebbüslere ve diğer Devlet müesseselerine gitmişlerdir. Yetişkin ve verimli personelin ayrılışının böyle yüksek nispetlerde oluşu bilhassa bugünkü fevkalâde ihtiyaç karşısında ayrılışları önleyici tedbir almanın zaruretinin ortaya koymaktadır.

İktisat Komisyonu mütalâası

T. C.

Millî Birlik Komitesi

İktisat Komisyonu

Esas No :

Karar No : 224

21 . 12 . 1960

Bayındırlık ve İmar Komisyonu Başkanlığına

20 . 12 . 1960 tarih ve 2/113 sayılı yazılarına C.

Yukarda tarih ve numarası yazılı yazınızla hakkında mütalâa istenen Harita Genel Müdürlüğü Kuruluş Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesi hakkındaki kanun hakkındaki düşüncelerimiz aşağıda arz olunmuştur.

1. Kanun umumiyetle komisyonumuzca da sayanı kabul bulunmuş ve eklenen malî hükümler Muhasebe Umumiye Kanunu ile sair malî mevzuata uygun bulunmuştur.

2. Teklifin 3 ncü maddesi ile 657 sayılı Kanuna eklenen madde ise ifade edilmek istenen hususu kavriyamaz durumdadır. Zira 7356 sayılı Kanunla tahsis olunmuş 5 milyon liralık mütedavil sermaye verme yetkisi tamamen kullanılmış ise Harita Genel Müdürlüğü arzu edilen mütedavil sermayeye kavuşturulamıyacaktır. Bu sebeple bu maddenin eklice sunulan şekilde tadil edilmesinde fayda mülâhaza edilmiştir.

Keyfiyetin bilgi edinilmesini rica ederim.

İktisat Komisyonu Başkanı

Kuytak Fikret

Madde 3. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir:

Harita Genel Müdürlüğüne, Millî Savunma Bakanlığınca lüzum görüldüğü takdirde bir milyon liraya kadar bu Bakanlık bütçesinden mütedavil sermaye tahsis olunur.

Bu mütedavil sermayeye, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde açılacak bir fasıldan ödenir.

Bu suretle tesis olunacak mütedavil sermaye 7356 sayılı Kanunun hükümleri dairesinde idare, murakabe ve tedvir olunur.

Bayındırlık ve İmar Komisyonu raporu

T. C.

Millî Birlik Komitesi

Bayındırlık ve İmar Komisyonu

Esas No. : 2/173

Karar No. : 10

22 . 12 . 1960

Yüksek Başkanlığa

Ersü Vehbi ve Çelebi Emanullah'ın, 657 sayılı Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna üç madde ile bir geçici madde eklenmesine dair olan kanun teklifi 22.12.1960 tarihinde komisyonumuza havale edilmiş olmakla Harita Genel Müdürü ve ilgili Hükümet temsilcileri oldukları halde tetkik ve müzakere olundu. İktisat Komisyonunun kendi ihtisaslarını ilgilendiren hususlarda önceden vermiş olduğu mütalâa dikkate alınarak yapılan müzakereler neticesinde kanun teklifi aynen kabul edilmiştir.

Millî Birlik Komitesinin tasvibine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Ersü Vehbi

Çelebi Emanullah

ERSÜ VEHBİ VE ÇELEBİ EMANULLAH'IN
TEKLİFİ

657 sayılı Kanunun 4 ve 6 ncı maddelerinin
değiştirilmesine ve bu kanuna üç madde ile bir
geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 657 sayılı Kanunun 4 ve 6 ncı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 4. — Harita Genel Müdürlüğü :

a) Yurdun savunması için lüzumlu bütün harita ve plânların,

b) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile işbirliği yaparak adı geçen Genel Müdürlük için lüzumlu haritaların,

c) Bütün Bakanlıklar ile diğer resmî dairelerin lüzum göstereceği haritaların,

Altıncı maddede gösterilen kurulea tesbit edilen evsaf, zaman ve miktarla alımı ve basımı ile mükelleftir.

Ancak; bir bakanlık veya daire klâsik metodla yerden yapılması uygun olup meslekî ve teknik ihtiyacının gerektirdiği 1/2 000 ve daha büyük ölçekli haritaları yapabilir.

Madde 6. — Harita Genel Müdürlüğünün yapacağı bütün işlerin miktarı ile bunların, istiyen dairenin ihtiyacına uygun teknik vasıf ve esasları her yıl, o sene bütçesinin Büyük Millet Meclisine sevkinden evvel ve bunun dışında ihtiyaç görülecek zamanlarda Harita Genel Müdürlüğünün daveti üzerine ve onun başkanlığında toplanacak mütehassıs temsilciler ile Harita Genel Müdürlüğünün ilgili temsilcilerinden müteşkil (Bakanlıklararası Harita İşlerini Koordinasyon ve Plânlama Kurulu) nda görüşülerek tesbit olunur.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün yapacağı kadastral harita ve plânlarla identifikasyon işlerinin miktar, zaman, teknik evsaf ve esasları da bu Kurul tarafından tesbit olunur.

Kurulun bütçe ve yıllık programla ilgili toplantılarında Devlet Plânlama Dairesinin temsilcileri de hazır bulunur.

Adı geçen Kurulun kuruluşu, birer temsilci ile katılacak bakanlık ve resmî dairelerin isimleri, Kurulun çalışma esasları ile yapacağı işler ilgili Devlet, Millî Savunma, Bayındırlık, Tarım ve İmar ve İskân Bakanlıkları tarafından müştereken hazırlanacak bir yönetmenlikle tesbit olunur.

Adı geçen kurulea yukarıda belirtilen hususlar üzerinde alınan kararlar, Bakanlar Kurulunun tasdıkı ile kesinleşir.

Yıllık programı aksatmıyacak program harici âcil ihtiyaçları karşılamakta ve lüzum göreceği işleri yapmakta Harita Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bütün bakanlıklar ve resmî dairelerin harita istekleri her yıl en geç Ağustos ayına kadar Harita Genel Müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

Yılda en az iki defa yapılacak, ilmî araştırma ve koordinasyon toplantılarına teknik üniversite ve yüksek okulların geodezi ve harita-mühendisleri ile T. M. M. O. B. Harita ve Kadastro mühendislerinin temsilcileri de iştirak ederler.

MADDE 2. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

Bakanlar Kurulunca tasdik olunan yıllık iş programlarının tahakkuku için Millî Savunma Bakanlığı ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçelerinde karşılanamıyan masraflar, harita ve kadastro talebinde bulunan Bakanlıklar, resmî daire ve müesseselerce aşağıdaki şekilde sağlanır:

Genel bütçeli dairelerin programa dâhil harita ve kadastro ihtiyaçlarının gerektirdiği tahsisat, bütçelerin ihzârı sırasında, aidiyetine göre, Millî Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü veya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçelerinin ilgili tertiplerine aktarılır.

Katma bütçeli dairelerle diğer daire ve müesseselerin, harita ve kadastro işleri için Harita Genel Müdürlüğüne veya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne yaptıracakları işlere ait meblâğları, bir taraftan genel bütçenin çeşitli gelir faslına irat, mukabiline, işi alan dairenin bütçesinin sonunda açılacak özel tertiplere tahsisat kaydetmeye ve yıl sonunda kalan miktarları ertesi yıl bütçesinde açılacak özel tertiplere aktarmaya Maliye Bakanlığı mezundur.

MADDE 3. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

Harita Genel Müdürlüğüne, Millî Savunma Bakanlığınca lüzum görüldüğü takdirde bir milyon liraya kadar bu bakanlık bütçesinden mütedavil sermaye tahsis olunur.

Bu mütedavil sermayeye, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde açılacak bir fasıldan ödenir.

Bu suretle tesis olunacak mütedavil sermaye 7356 sayılı Kanunun hükümleri dairesinde idare, murakabe ve tedvir olunur.

MADDE 4. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

Harita Genel Müdürlüğü harita işleri teknik personeline emekliliğe esas teşkil eden maaşları tutarının :

- a) Yüksek tahsil görmüş olanlara % 50 si,
 - b) Yüksek tahsil görmemiş olanlara % 30 u,
- Nispetinde bir ihtisas ve yıpranma zammı verilir.

MADDE 5. — 657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir :

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden başka bakanlıklar ve resmî dairelerdeki, bünyevi işleri için lüzumlu olanlar hariç, fotogrametri işlerine ait bütün aletler tekml teçhizatı ile birlikte Harita Genel Müdürlüğüne intikal eder.

MADDE 6 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Millî Birlik Komitesi Başkanlığına

Ankara Üniversitesi 1960 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Hukuk ve Veteriner fakülteleri kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifimle gerekçesini takdim ediyorum.

Gereğini rica ederim.

Küçük Sami

Ankara Üniversitesi 1960 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Hukuk ve Veteriner fakülteleri kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ankara Üniversitesi 1960 Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Hukuk ve Veteriner fakülteleri kısmındaki kadrolardan ilişik cetvelde yazılı olanlar 1960 yılı fiilî kadrosuna eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini yürütmeye Bakanlar Kurulu memurdur.

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
<i>Hukuk Fakültesi (Öğretim üyeleri)</i>			
5	Doçent	1	1 100
7	»	1	800
8	»	3	700
<i>Veteriner Fakültesi (Öğretim üyeleri)</i>			
5	Doçent	2	1 100
6	»	1	950

GEREKÇE

Ankara Hukuk Fakültesi doçent kadrolarında mevcut tıkanıklığı gidermek ve fakülte asistanlarından 1960 yılında yapılan doçentlik imtihanlarını kazanarak üniversite doçenti unvanını iktisabetmiş bulunanların «eylemli doçent olarak» tayinleri yapılmak ve bu suretle Hukuk Fakültesi öğretim kadrosunda hissedilen ihtiyaç karşılanmak üzere 1960 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) cetvelinin Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi bölümünden ilişik kanun tasarısına bağlı cetvelde gösterildiği üzere 5 nci dereceden 1 ve 7 nci dereceden 1 ve 8 nci dereceden de 3 olmak üzere ceman 5 doçent kadrosunun serbest bırakılması gerekli görülmüştür. Bu kadroların 1960 malî yılı sonuna kadar gerektirdiği ödenek kadro tasarrufu ile temin edilecektir. Bu itibarla bütçeye ayrıca ödenek konulmasına lüzum bulunmamaktadır.

Ankara Üniversitesi 1960 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Hukuk ve Veteriner Fakülteleri kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun

Kanun No: 204

Kabul tarihi : 2 . 1 . 1961

MADDE 1. — Ankara Üniversitesi 1960 Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvelin Hukuk ve Veteriner fakülteleri kısmındaki kadrolardan ilişik cetvelde yazılı olanlar 1960 yılı fiilî kadrosuna eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini yürütmeye Bakanlar Kurulu memurdur.

(L) CETVELİ

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
	Hukuk Fakültesi (Öğretim üyeleri)		
5	Doçent	1	1 100
7	»	1	800
8	»	3	700
	Veteriner Fakültesi (Öğretim üyeleri)		
5	Doçent	2	1 100
6	»	1	950

